

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
12/00510-1

Vår dato
03.10.2012

Høringsmøte i Stortinget 16. oktober. Meld. St.30 (2011-2012)

Fellesorganisasjonen (FO) er et fagforbund som organiserer omlag 27000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere, velferdsarbeidere og studenter. Mange av våre medlemmer jobber forskjellige steder i rusfeltet.

FO ønsker å kommentere på tre forhold i forbindelse med stortingsmeldinga som vi er særlig opptatt av.

- Bredder i problematikk krever bredde i tilbud.
- Hvordan sikre prioriteringer av gode nok tilbud til rusmiddelavhengige i kommunene?
- Bredder i problematikk krever bredde i kompetanse.

Generelle kommentarer:

FO mener at meldinga gir en god beskrivelse av både årsaker til rusproblemer og påvirkningsfaktorer, men savner konkrete tiltak. Det sosialfaglige er viet god plass i situasjonsbeskrivelsen, men det er vanskelig å finne igjen dette perspektivet i det som måtte være på tiltakssiden. Den slår flere steder fast at marginaliseringsprosesser og samfunnsmessige forhold trigger rusproblemer og det nevnes fattigdom, levekårsproblemer og ekskluderingsmekanismer som risikofaktorer for å utvikle rusavhengighet. Vi vet at vegen inn i rusavhengighet henger sammen med sosioøkonomiske faktorer som inntekt, arbeid og utdanning. Rusmiddelavhengige er ei svært utsatt gruppe. Deres levekårssituasjon bærer preg av til dels alvorlig marginalisering på flere områder.

FO er fornøyd med at meldinga legger vekt på forebygging og viktigheten av tidlig innsats i arbeid med forebygging av rusproblematikk. Dette er imidlertid områder som i mange sammenhenger forutsetter samarbeid og samhandling departementer og tjenester imellom. Dette koordineringsbehovet må komme tydeligere fram.

Tilbudet:

FO mener at det trengs et bredt spekter av tilbud som tar hensyn til tredjepart - som barn og ektefeller, forebygging, behandling og skadereduksjon. FO mener derfor at det brede fokuset som det legges opp til i stortingsmeldinga er bra, men ved å strekke seg i bredden er det også en fare at man mister fokus på det spesielle. Rusfeltet er svært variert og vanskelig. Det er stor forskjell på en arbeidstaker med litt for høyt alkoholforbruk og en tungt heroinavhengig med store psykiske problemer. FO er bekymret for at tilbudet blir for ensretta. Tilbud til

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 652 MVA

rusmiddelavhengige må strekke seg fra polikliniskbehandling til langtidsbehandling, individuelt tilpasset og ikke tilpasset økonomi. Bredde i problematikk krever bredde i tilbud.

Vi vet at mange rusmiddelavhengige trenger lang behandlingstid. FO er derfor bekymret over en nedbygging av langtidsplasser i rusomsorgen. Sykehusøkonomien skal ikke være styrende for om sykehusene prioriterer langtidsinnleggelses av rusmiddelavhengige.

FO er også bekymret over at antall plasser til avrusning er redusert. Det fører til at vi i dag har en situasjon hvor rusmiddelavhengige ikke får tilgang til avrusning når både motivasjon og helse tilsier at det er akutt nødvendig.

Kommunenes ansvar:

FO er positive til at stortingsmeldinga bygger videre på samhandlingsreformens intensjoner om å gi kommunene økt ansvar. Men hvordan skal vi sikre at alle landets over 400 kommuner prioriterer gode nok tilbud til rusmiddelavhengige? FO er kritisk til at størstedelen av dagens tilskudd til kommunalt rusarbeid ikke øremerkes, men innlemmes i kommunens rammetilskudd. Når kommunene selv skal vurdere hva pengene skal brukes til, er det en fare at rusfeltet blir en salderingspost.

FO er usikker på om kommunene i tilstrekkelig grad gjøres i stand til å ivareta dette ansvaret og mener at det er naivt å tro at kommunehelsetjenesten og poliklinisk behandling gjør det samme som institusjonene gjør. Våre erfaringer er igjen at personer som tilhører grupper av befolkninga med særlig behov ikke blir prioritert. Det blir opp til den enkelte kommune å bestemme hva pengene skal brukes til. Å overføre deler av rusfeltet til kommunene vil kreve at kommunene sier seg villig til å bruke penger på ei gruppe som man ikke ser de raskeste resultatene for.

Kompetanse:

Man har fått styrket det helsefaglige fokuset i rusomsorgen gjennom rusreformen. FO er enig i at rusmiddelavhengighet er et helseproblem, men vi vil understreke at det også er sosialpolitiske utfordringer som må løses med mer politiske virkemidler og med fagfolk som har sosialfaglig kompetanse og fokus. FO advarer mot et ensidig og individualistisk syn på rusmiddelavhengighet i rusfeltet. Forklaringer som kan knyttes til individuelle faktorer foretrekker de mer samfunnsorienterte og sosialfaglige forklaringsmåtene. Samfunnsproblemer som fattigdom, boligmangel, sosial eksklusjon krever annen kompetanse og andre tiltak.

FO arbeider for at det kommunale tjenesteapparatet som boligtilbud, aktivitet / arbeid, nettverk, sosial støtte og helsetjeneste styrkes. Et helhetlig samarbeid mellom kommunal sosial- og helsetjeneste og spesialisthelsetjenesten er nødvendig. For at det skal være mulig må sosialfaglig kompetanse bli anerkjent på lik linje med helsefaglig kompetanse i behandlingstilbudet til rusmiddelavhengige.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Nestleder

Inger Karseth
Fagkonsulent